

Deres referanse

Vår referanse
17/00341-2Vår dato
06.12.2017

Innspill til programgruppa for barnevernspedagogutdanningen - RETHOS

Innspillet er utarbeidet med bakgrunn i møte i FOs profesjonsråd for barnevernspedagoger (PRB) Følgende spørsmål ble før møte sendt ut til de åtte rådsmedlemmene. Spørsmålene ble deretter diskutert og er forsøkt besvart i notatet. For å sikre relevans ble det i forkant av utsendelsen konferert med programgruppas leder Ingunn Studsrød.

- *Hva skal formålet med utdanningen være? Hvordan ser formålsbeskrivelsene ut i dag? Er de gode nok til å ivareta fremtidens behov?*
- *Bør det stilles krav til studiets oppbygning og praksis. Eventuelt hvilke krav skal dette være?*
- *Diskuter hvilken balanse dere mener det bør være mellom føringer og handlingsrom for den enkelte utdanningsinstitusjon. For eksempel i fht studiets oppbygging, når praksisperiodene kommer og hva praksis inneholder?*
- *Hva kan være fordelene og ulempene med liten/stor institusjonell frihet? (For studenter, utdanningsinstitusjonen og praksisfeltet)*
- *Finnes det noen risiko ved å gi for liten/stor institusjonell frihet i forhold til vår profesjon?*
- *Hva må/bør være likt, og hva kan være ulikt?*
- *Hvordan tenker dere at institusjonell frihet kan/skal fremkomme i utforming av nye studieplaner?*
- *Er det noen særlige krav en bør stille til praksisplassene for barnevernspedagogene?*
- *Hvilken særlig kompetanse bør barnevernspedagogene ha som ferdig utdannet – og hvilken kompetanse deler de med Sosionom- og / eller Vernepleierutdanningen?*

Generelt

En god barnevernspedagogutdanning er viktig og en forutsetning for at vi utdanner faglig, trygge barnevernspedagoger til de ulike tjenestene. FO organiserer nærmere 6000 barnevernspedagoger og er i så måte det største forbundet for denne gruppa. Våre medlemmer jobber i ulike tjenester som berører barn og unge, og for oss er det viktig å framheve betydningen av at utdanningens innhold må svare på behov og utfordringer som er ute i tjenestene. I dette arbeidet er det nyttig at man identifiserer noen sentrale områder/felt grunnutdanningen i hovedsak utdanner barnevernspedagoger til.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 OsloPostadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 OsloTelefon:
02380Telefaks:
94 76 20 18e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674Bankgiro kontigent:
9001.08.71394Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Identifiserte tjenester kan være:

- Kommunalt barnevern
- Institusjonsbarnevern
- Familievernet
- Kommunalt forebyggende arbeid som ungdomsklubb og oppsøkende virksomhet
- Barnehage/skole/PPT
- NAV
- Arbeid med barn med ulike funksjonsnedsettelse
- Psykisk helsevern for barn og unge
- Rusbehandling

Disse tjenestene har behov for både generell og spesifikk kompetanse som må gjenspeiles i retningslinjene og læringsmålene.

Formålsbeskrivelse

Et tydelig formål med en utdanning er et godt utgangspunkt og en forutsetning for at vi kan lage gode læringsmål og læringsutbyttebeskrivelser. I følge gjeldende rammeplan er formålet med barnevernspedagogutdanningen «å utdanne brukerorienterte og reflekterte yrkesutøvere som er kvalifiserte for omsorgs-, oppdragelses-, behandlende og forebyggende arbeid med risikoutsatte barn og unge, samt deres foresatte». Denne formålsdefinisjonen er for generell og inneholder begreper vi ikke lenger bruker. FO mener det kan være hensiktsmessig å foreta følgende endringer ifht gjeldende formålsbeskrivelse

- Begrepet «oppdragelse» er utdatert – det ligger mer på individnivå. Kan eventuelt erstattes av begrepet «dannelse»
- «Samt deres foresatte» erstattes med «og deres familie og nettverk».
- Ny rekkefølge på kvalifiserte områder: «forebygging, omsorg og behandling»

FO har utarbeidet ulikt materiell hvor vi beskriver hva en barnevernspedagog bør være. Vi foreslår derfor at man tar noe fra dette inn i en formålsbeskrivelse:

«Barnevernspedagogen er utdannet til å forstå barn, unge og deres familiers livssituasjon i en helhetlig sammenheng, og til å handle på basis av denne forståelsen.

Barnevernspedagoger har særskilt kompetanse på å identifisere og gi hjelp til barn og unge i risiko situasjoner. Gode omsorgsbetingelser, tilhørighet og mestring for barn og unge er sentrale målsettinger for arbeidet. Barnets beste er styrende og barnas egen stemme inkluderes i saker som berører deres liv.

Barnevernspedagogene har en særskilt kompetanse i å fremme barneperspektivet og er en viktig aktør i velferdstjenestene for barn og unge.

Barnevernspedagoger jobber i kommunalt og statlig barnevern, i familievernet, i barnevernsinstitusjoner og på andre arenaer hvor barn og unge og deres familier deltar, som skole, barnehage, fritidsklubber, oppsøkende virksomhet og psykisk helsevern for barn og unge.

Barnevernspedagoger gir veiledning til både barnevernspedagoger og andre yrkesgrupper som jobber med barn og unge. Barnevernspedagogen er sentral i arbeidet med barns psykiske helse og i behandling»

Praksis

Det bør være sterkere føringer for at praksisløp skal være mest mulig like ved de ulike utdanningsinstitusjonene. PRB mener det minimum bør være to praksisperioder. Forventninger og oppfølging av disse bør være bedre enn i dag og bedre integrert i hele utdanningsløpet. I tillegg til to litt lengre praksisperioder - kunne man i tillegg ha mer kortere observasjonsperioder - for eksempel ei ukes observasjon tidlig i studie. (For eksempel på normalområder som barnehage/skole – viktig for studenter som ikke har forprakis og lite erfaring i hvordan barn leker/snakker sammen). Det må knyttes konkrete læringsutbyttebeskrivelser (LUB) til de ulike praksisperiodene. LUBene må gjenspeile en progresjon og utvikling i de ulike praksisperioder- fra observatør til fullverdig deltaker- med tilhørende ulike forventninger og LUBer.

Det må etableres mer systematisk samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisplassene når det gjelder rekruttering (få plasser), veiledning og oppfølging av veiledere og studentene i praksis. PRB mener at man bør jobbe for at barnevernspedagogstudenter i praksis mottar veiledning fra en barnevernspedagog med veilederkompetanse. Der det ikke lar seg gjøre er det viktig at veileder har god veiledningskompetanse og at det er klare læringsmål i praksis.

Det bør være krav om at praksis skal gjennomføres i de sentrale kjerneområdene for barnevernspedagoger; Barnevern - kommunal forvaltning og institusjon (miljøterapi i vid forstand). Kanskje også forebyggende arenaer?

De ulike utdanningenes handlingsrom

Med bakgrunn i praktiske hensyn og faglige vurderinger, kan det være noe variasjoner i utdanningsinnhold og et visst institusjonelt handlingsrom. Likevel er det viktig, mener PRB, at formålsparagrafen følges og at noen felles områder er de samme. Ikke minst i en diskusjon om autorisasjon er det nødvendig at man er sikker på at kunnskapen til en barnevernspedagog er den samme uavhengig av om vedkommende er utdannet i Oslo, i Stavanger eller Harstad. Dette må sikres gjennom LUBer som bygger på utdanningens formål.

Krav til bedre samarbeid med praksis og valg av type praksisplasser bør også være likt. Det bør for eksempel være felles krav om at praksisen må være knytta til barn og unge og det bør være minimum to praksisperioder på alle utdanningene.

Størrelsen på utdanningsinstitusjonene og de ulike kullene er forskjellig. De ulike institusjonene tilbyr også ulike nærliggende utdanninger. Dette er forhold som vil være avgjørende for hvilke andre utdanninger barnevernspedagogutdanningen bør samarbeide med og hvilke fellesprosjekt man vil ha med andre utdanninger. Det viktigste her er at barnevernspedagogutdanningen er tydelig på sitt perspektiv og formål inn i dette samarbeidet.

Mange av utdanningene rekrutterer barnevernspedagoger til arbeidsplasser i utdanningsinstitusjonenes nærområder. Det bør være en viss frihet i utformingen av utdanningen, knyttet til hvordan de samarbeider med tjenestene i sitt nærområde og svarer på lokale behov.

Forskning

For å legge til rette for god forskning og etablering av robuste forskingsmiljøer er det naturlig at utdanningene har noe ulik profil. For eksempel vil noen kanskje ha et

forskningsmiljø rundt flerkulturelle spørsmål mens andre vil ha det på vold og overgrep. Dette vil jo naturlig også prege utdanningen og undervisningen. For å bygge gode forskningsmiljøer bør det derfor legges til rette for at utdanningene kan ha sine egne profiler og en institusjonell frihet. Det bør kanskje legges mer til rette for et samarbeid mellom alle barnevernspedagogutdanningene i Norge hvor et av målene må være å dra veksel på de ulike forskningsmiljøene.

Hvilken særlig kompetanse bør barnevernspedagogene ha som ferdig utdannet – og hvilken kompetanse deler de med Sosionom og / eller Vernepleierutdanningene?

Vi mener ny forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger langt på vei definerer de felles overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Vi forholder oss derfor ikke til disse

I beskrivelsen av hva en ferdig utdannet barnevernspedagog bør ha særskilte kompetanse på har vi listet opp følgende:

- Sosialpedagogisk teori og metode
- Barn og unges utvikling – utviklingspsykologi
- Barn og unges normalutvikling
- Spisskompetanse på skjevutvikling
- Risiko og beskyttelsesfaktorer
- God juridisk kompetanse. Sentrale lover, inkludert FNs Barnekonvensjon. Ha kjennskap til andre lover
- Kunnskap om og forståelse for sammenhengen mellom samfunnsmessige strukturer/demokratiske prosesser
- Systemisk teori og praksis
- Tverrfaglige samarbeidsmekanismer
- Forvaltning og saksbehandling
- Ulike metoder/ faglige retninger
- Interkulturell kompetanse og arbeid
- Etske og politiske perspektiver i arbeidet

Utdrag fra FOs medlemsundersøkelse om utdanning

FO gjennomførte en undersøkelse om utdanning til 24774 medlemmer i løpet av høsten 2017. Om lag 1380 barnevernspedagoger svarte

Der ble det blant annet spurt om hvor relevant studiet er for ulike sektorer eller arbeidsmåter innen velferdsstaten.

De fem områdene som pekte seg ut for barnevernspedagoger:

- Barnevern
- Familievern
- Skolesektoren og PP-tjenesten
- Arbeid i psykiatri
- Rusomsorg

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
Rådgiver

